

Vėliavų etiketas, Priimtas vadovautis LBS nariams

Žodžiai „Valstybinė vėliava“ arba „vėliava“ (vienaskaita) tekste vartojami, kaip atitikmuo žodžiams „Lietuvos Respublikos valstybinė vėliava“, arba „Namų uosto vėliava“, jei nepaminieta kitaip. Žodžiai „Valstybinės vėliavos“ arba „vėliavos“ (daugiskaita), reiškia pasaulio valstybių valstybines vėliavas.

1 straipsnis. Valstybinės vėliavos reikšmė

Valstybinė vėliava naudojama laivo jurisdikcinei, teritorinei, kultūros ir papročių identifikacijai. Valstybinė vėliava pakeliama dienos metu ir nuleidžiama nakties metu.

2 straipsnis. Valstybinė vėliava plaukiant su burėmis

(Priedo Nr.1 Paveikslukas Nr.1.)

Šliupe su bermudiniu rangautu valstybinė vėliava turi būti pritvirtinta prie *flagštoko*¹ (Priedas Nr.3.) arba pakelta *flag-falu*. Jei grotas yra gafelinis, vėliava keliama ant gafelio gale. Jole ir kečė vėliava keliama ant bizanio stiebo topo arba bizanio gafelio gale.

3 straipsnis. Valstybinė vėliava stovint uoste, nuleidus inkarą ar plaukiant su varikliu

(Priedo Nr.1 Paveikslukas Nr.2.)

Jei namų uoste jachtoje yra įgula, valstybinė vėliava turi būti iškelta ant flagštoko. Jei namų uoste jachta stovi be įgulos – vėliava turi būti nuleista. Svečių uoste bei plaukiant su varikliu vėliava jachtoje turi būti iškelta dienos metu.

4 straipsnis. Pagarba vėliavai

Vėliava yra iškelta ant flagštoko pagarbiame aukštyje, jei ji yra sėdinčios kopkite įgulos akių lygyje, arba aukščiau akių lygio.

Vėliava, iškelta ant achterštago, liudija apie jachtos įgulos vėliavų etiketo žinių stoką ir nepagarbą valstybei, kurios simboliu ši vėliava yra.

5 straipsnis. Valstybinės vėliavos matmenys

Valstybinė vėliava turi būti stačiakampio formos ir atitikti šalies standartą - pločio ir ilgio santykis 3:5². Standartas: 1*1.7 metro. Jachtos valstybinės vėliavos ilgis: tiek colių, kiek jachta turi pėdų. Vėliava neturi vilktis vandens paviršiumi.

6 straipsnis. Valstybinės vėliavos iškėlimo grafikas

Vėliava keliama greitai, o nuleidžiama lėtai.

Pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl Lietuvos valstybinės vėliavos“³ valstybinių švenčių dienomis (str.4) vėliava turi būti iškeliamą 7:00 ir nuleidžiama 22:00 valandą.

Paprastomis dienomis valstybinė vėliava jachtose turi būti iškeliamą:

- nuo kovo 1dienes iki spalio 31 dienos - 8 valandą ryto;
- likusį metų laiką – 9 valandą ryto.

¹ Jachtos flagštokas - vėliavos kotas, įtvirtintas jachtos gale, dešiniajame borte.

² Buvo 1:2. Pakeista ryšium su „Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų“ įstatymo aktualia redakcija nuo 2004.09.01. V.Ž. 1991, Nr. 20-517

³ „LRS Įstatymas „Dėl Lietuvos valstybinės vėliavos“, 1991 m. birželio 26 d. Nr. I-1497, įstatymas paskelbtas: Valstybės Žiniose 1991, Nr. 20-517. Aktuali įstatymo versija 2003 07 04.

Paprastomis dienomis valstybinė vėliava jachtose turi būti nuleidžiama saulei nusileidus, bet ne vėliau, kaip 21:00 valandą. Uoste vėliavos nuleidimo laiką turi paskelbti Jachtų uosto budintis trimitu, šūvių (iš startinio pistoleto, patrankos), trumpa suspausto oro sirena, ar kitu trumpu garsiniu signalu, po ko nedelsdamas turi nuleisti vėliavą uosto flagštoke.

Atplaukus į svečių uostą, valstybinė vėliava pakeliama tada, kai ją iškelia didžiausias laivas, didžiausia jachta, arba ten esantis jachtklubas. Nuleidžiant vėliavą reikia laikytis tos pačios tvarkos.

Už vėliavos iškėlimą ir nuleidimą savaeigiuose laivuose atsako - kapitonas, nesavaeigiuose laivuose – škiperis⁴, Lietuvos Respublikos uostuose ir prieplaukose - jų viršininkams.

Vėliavą pakelti būtina, kai jachta plaukia, arba stovi uoste. Namų uoste, nesant šeimininkui ar kitiems igulos nariams, vėliavos iškelti nebūtina. *Namų uostas* – uostas, kuriame jachta yra laikoma nuolat.

Plaukiant nuleidus vėliavą tuoj pat ižiebiami navigaciniai žiburiai. Vėliava atviroje jūroje gali būti nuleidžiama ir dieną, kad neplyštų vėlyje. Tuo atveju ji turi būti pakeliama nedelsiant pastebėjus kitą laivą.

7 straipsnis. Valstybinės vėliavos iškėlimo teisė

Valstybinę vėliavą iškelti turi teisę:

- 1) jachtos, kuriose yra Lietuvos Respublikos Prezidentas, Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras ar kiti asmenys, oficialiai atstovaujantys Lietuvos Respublikai, nurodytiems asmenims sutikus turi teisę iškelti Lietuvos valstybinę vėliavėlę po kairiuoju zalingu;
- 2) jachtos, įregistruotos Lietuvos Respublikoje;
- 3) užsienio jachtos, įplaukusios į Lietuvos Respublikos teritorinius vandenis arba uostus turi teisę iškelti Lietuvos valstybinę vėliavėlę po dešiniuoju zalingu.

Valstybinės vėliavos iškėlimas jachtoje ant flagštoko reiškia, kad jachta priklauso ir yra pavaldi Lietuvos Respublikos jurisdikcijai ir ją gina Lietuvos Respublikos įstatymai.

8 straipsnis. Gedulas

1/3 aukščio nuleista stiebe arba 1/2 nuleista vėliava ant flagštoko reiškia gedulą. Jachta, grįžtanti į uostą su taip nuleista vėliava, signalizuoja apie reiso metu įvykusį nelaimingą atsitikimą. Iškritus žmogui už borto, vėliava nuleidžiama taip pat. Pakeliama - žmogų iškėlus. Vėliava gedulingai nuleidžiama įplaukiant į valstybę, kurioje yra paskelbtas gedulas.

9 straipsnis. Pasisveikinimas tarp laivų

Jachtos pasisveikina trumpam nuleisdamos (iki 1/2 vėliavos flagštoko eigos, arba iki 1/3 stiebo aukščio) valstybinę vėliavą tuo momentu, kai sveikinamasis laivas atsiduria traverze. Vėliava pakeliama sveikinamajam laivui atsakius į pasveikinimą. Jei sveikinama eskadra, - sveikinamas flagmanas. Jei sveikinamas greitai praplaukiamas objektas ar laviai uoste, galima vėliavą vėl iškelti nelaukiant, kol visi sveikinamieji atsakys į pasveikinimą. Galimas pasisveikinimas – rankos iškėlimas atviru delnu į sveikinamąjį. Taip sveikinamasi varžybų metu. Sveikinasis vairininkai.

10 straipsnis. Pasisveikinimo eiliškumas

Pasisveikinimo eiliškumas yra toks:

- 1) išplaukiantysis iš uosto - sveikina grįžtantįjį;
- 2) grįžtantysis į uostą - sveikina stovinčiuosius;
- 3) lenkiantysis – sveikina lenkiamąjį;

⁴ jachtose – jachtos kapitonas (LBS pastaba).

- 4) plaukiantysis – sveikina stovintįjį;
- 5) mažesnė jachta – sveikina didesniąją;
- 6) visi – sveikina karinius laivus;
- 7) prekybiniai laivai sveikinami pagal norą.

11 straipsnis. Vėliavos užsienio valstybių vandenyse

Plaukiojant ar stovint kitos valstybės teritoriniuose vandenyse, nepriklausomai nuo paros laiko, po dešiniojo zalingu turi būti iškelta nedidelė tos valstybės valstybinė vėliavėlė.

Svetimos valstybės vėliavėlės iškėlimas po dešiniojo zalingu remiantis 1956 metų Ženevos konferencijos „Dėl plačių jūrų“ nuostatomis (angl. *High Seas*) reiškia, kad jūsų laivas yra registruotas kitame suverenitete, jūs gerbiate svetimos valstybės įstatymus, tačiau jūsų laivas aprūpintas pagal savos valstybės reikalavimus ir svetima valstybė turi juos pripažinti.

11.1 straipsnis. Išplaukiant iš gimtojo uosto į užsienį

Po dešiniojo zalingu iškeliama pirmos valstybės, į kurią plaukiama, valstybinė vėliavėlė.

11.2 straipsnis. Grįžtant į gimtąjį uostą iš užsienio

Po dešiniojo zalingu iškeliama pagal eilę nuo apačios į viršų visos aplankytų šalių valstybinės vėliavėlės (Priedas Nr.4).

11.3 straipsnis. Karantino vėliava „Q“

Geltona tarptautinio signalinio sąvado vėliavėlė „Q“ keliami po kairiu zalingu atvykus į pirmą užsienio valstybės uostą tada, kai laivas turi ką deklaruoti muitinei. Nuleidžiama po muitinės procedūros atlikimo. Neturint deklaruotinių prekių, ši vėliavėlė nebūtina Europos Sąjungos (ES) jachtoms keliant tarp ES šalių. Vėliavėlė privaloma visais atvejais vizituojant ne ES šalis.

12 straipsnis. Tarptautinio signalinio sąvado vėliavėlės

Keliamos iš visų pusių matomoje vietoje:

- a) plaukiant su burėmis - pagrindinio stiebo viršuje;
- b) stovint ar plaukiant su varikliu - stiebo viršuje arba po kairiojo zalingu.

13 straipsnis. Vimpelai

(Priedo Nr.1 Paveikslukas Nr.1 ir Nr.2., bei Priedas Nr.2.)

Vimpelai naudojami dekoracijai. Jie gali būti iškelti ir dieną ir naktį, ir plaukiant ir stovint. Ilgas vimpelas (kraštinių santykis 1:10) dar vadinamas „šleifu“⁵.

Vimpelai keliami po kairiojo zalingu ir stiebo viršūnėje. Šleifai keliami tik stiebo viršūnėje. Keliant vimpelą arba šleifą į stiebo viršūnę, jis tvirtinamas prie nedidelio flagštoko (Priedas Nr.3), kad keliamas stiebe iškiltų virš stiebo viršūnės.

Šliupe vimpelas keliamas po kairiojo zalingu arba stiebo viršūnėje, o šleifas tik stiebo viršuje. Jole ir kečė vimpelas keliamas po didžiausio stiebo kairiojo zalingu, o šleifas - didžiausio stiebo viršūnėje.

Vimpelai ir šleifai stiebo viršūnėje nekeliami regatų metu.

14 straipsnis. Klubinis ir jachtos savininko vimpelai

Klubo vimpelas iškeliamas po kairiojo zalingu sezono pradžioje virš reklaminių vėliavų ir vimpelų, ir nuleidžiamas sezono pabaigoje.

⁵ Šleifas – ilgas vimpelas, kurio pločio ir ilgio santykis yra ne mažesnis, nei 1:10. LBS šleifas yra LBS spalvų išstėtas vimpelas be LBS ženklo (inkaro). LBS Klubai gali naudotis LBS šleifu.

Nepriklausomai nuo to, ar jachta plaukia ar stovi, jachtos savininko vimpelas gali būti keliamas ant pagrindinio stiebo viršaus, panaudojant virš stiebo pakylantį nedidelį flagštoką.

15 straipsnis. LBS vimpelas

LBS vimpelą ir LBS šleifą turi teisę iškelti LBS nariai-buriotojai jachtų savininkai arba LBS nario-buriotojo jachtos kapitono vadovaujama jachta.

16 straipsnis. LBS vėliava

LBS vėliava keliamą vadovaujantis “LBS vėliavos etiketo” nuostatomis (LBS renginių metu ant jachtų uosto ar klubo flagštoko, paradų metu – nešama ant vėliavkočio). LBS vėliava jachtose nekeliama. Vietoj jos keliamas LBS vimpelas arba LBS šleifas.

17 straipsnis. Tėviškės vimpelas

Tėviškės vimpelas⁶ yra baltos spalvos ilgas vimpelas (šleifas), kuris kabinamas pirmutinio stiebo viršūnėje jachtai grįžtant į namų uostą. Tėviškės vimpelas (šleifas) gali būti stačiakampis, trikampis, arba su išsišakojančiu į dvi dalis galu.

18 straipsnis. Komercinės ir reklaminės vėliavos

Komercinės ir reklaminės vėliavos turi reklaminę ir dekoratyvinę funkcijas, todėl gali būti nenuimamos nakties metu. Kranto flagštokoje jos keliamos žemiau valstybinių vėliavų. Jachtose jos keliamos ant forštago arba achterštago. Šių vėliavų iškėlimo vietą ir aukštį pasirenka jachtos kapitonas. Nedraudžiama plaukti su iškeltomis reklaminėmis ir komercinėmis vėliavomis regatų metu tuo atveju, jei iškeltos vėliavos netrukdo kitiems laivams, jei jos netrukdo pačios jachtos valdymui bei nekenkia jachtos įgulos saugumui. Regatų metu komercinės ir reklaminės vėliavas iškelti draudžiama tuo atveju, jei tai draudžia regatos organizatoriai.

19 straipsnis. Tarptautinio signalinio sąvado vėliavėlių girlianda

Girlianda keliamą valstybinių ar buriotojų švenčių, klubinių regatų proga. Visos jachtos privalo būti papuoštos vienodomis tarptautinio signalinio sąvado vėliavėlių girliandomis: didžiąja ir mažąja, kurių iškėlimo tvarka išdėstyta žemiau.

Didžioji girlianda keliamą jachtai stovint uoste. Ji prasideda nuo jachtos priekio ir tęsiasi per stiebo viršų iki jachtos laivagalio. Vėliavėlių seka turi keletą variantų, kuriuos galima pasirinkti priklausomai nuo turimų vėliavėlių dydžio:

1. Lenkiškasis⁷, arba skautiškasis variantas⁸: Atsakomasis vimpelas, AB1, CD2, EF3, GH4, IJ5, KL6, MN7, OP8, QR9, ST0, UV1-as pakeičiamasis, VW2-as pakeičiamasis, XY3-as pakeičiamasis, YZ.
2. Švediškasis⁹: ABC1, DEF2, GHI3, JKL4, MNO5, PQR6, STU7, VWX8, YZ90.
3. Britiškasis¹⁰, kruopščiai parinktas, kad raidės nesudarytų jokio prasminio žodžio plačiausiai vartojamose pasaulio kalbose: E, Q, 3, G, 8, Z, 4, W, 6, P, 1, I, Atsakomasis vimpelas, T, Y, B, X, 1-as pakeičiamasis, H, 3-as pakeičiamasis, D, F, 2-as pakeičiamasis, U, A, O, M, R, 2, J, 0, N, 9, K, 7, V, 5, L, C, S.

⁶ Tėviškės vimpelo terminą įvedė Anglijos karalienė. Jis reiškia, kad laivas atliko savo misiją. Pirmasis iškėlė Tėviškės vimpelą admiralas Nelsonas grįždamas iš pergalingo Trafalgaro mūšio, vykusio tarp Anglijos ir Prancūzijos laivynų.

⁷ Lenkijos buriotojų vėliavų etiketas.

⁸ Šaltinis: “Jūrinis skautavimas”, B.Juodelis.

⁹ Švedijos vėliavų etiketas.

¹⁰ Žurnalo “Boat Owner” vėliavų etiketo indėklas, PBO, Nr. 440, August 2003.

4. Amerikietiškas¹¹: AB2, UJ1, KE3, GH6, IV5, FL4, DM7, PO3- as pakeičiamasis, RN1- as pakeičiamasis, ST0, CX9, WQ8, ZY2- as pakeičiamasis.

LBS standartu yra „Švediškoji girlianda“ (Priedas Nr.5) dėl vėliavų sekos paprastumo įsiminimui, kai nėra po ranka knygos. Tačiau buriotojai turi teisę pasirinkti tą girliandos variantą, kuris naudojamas šalyje, kurioje randasi jachta. Girlianda gali baigtis bet kurioje vietoje, priklausomai nuo to, kokio ilgio pakanka papuošti jachtą.

Mažoji girlianda (Priedas Nr.6) keliama jachtai plaukiant su varikliu (plaukiant su burėmis Tarptautinio signalinio sąvado vėliavėlių girlianda nekeliama). Ji prasideda nuo dešiniojo borto midelio ir tęsiasi per stiebo viršų iki kairiojo borto midelio. Vėliavėlių seka - ta pati, kaip ir didžiojoje girliandoje.

20 straipsnis. Jachtų uosto ar klubo flagštoko taisyklė

Jachtų uosto ar Klubo flagštokas yra traktuojamas kaip laivyno flagmano stiebas, „užinkaruotas sausumoje“ be burių (pavaizduota Priede Nr.1, Paveiksluke Nr.3). Jam galioja visos vėliavų taisyklės, taikytinos jachtos stiebui. Jei flagštokas turi gafelį tai Lietuvos vėliava keliama gafelio gale, o stiebo viršuje keliamas Jachtų uosto ar Klubo vimpelas. Jei flagštokas neturi gafelio, tai Lietuvos vėliava keliama flagštoko viršūnėje.

Jachtų uosto ar Klubo flagštokas turi turėti rėją (skersinį). Ant jos dienos metu keliamos svečių vėliavos kurios turi būti iškeltos per visą laikotarpį, kol yra svečiai. Visos vėliavų vietos ant rėjos yra vienodai pagarbios. Svečių vėliavos keliamos pagal jų atvykimo eiliškumą sekancia tvarka: 4, 5, 6 ir 3, 2, 1 (skaičiuojant iš dešinės į kairę).

Jachtų uosto ar Klubo flagštokas negali būti „plikas“. Nesant vėliavų – iškeliamas vimpelas, arba šleifas. Šleifas nekeliamas, kai ant flagštoko yra iškeltos vėliavos.

21 straipsnis. Dvigubas saliusas

Dvigubas saliusas naudojamas dideliuose laivuose oficialių vizitų metu, kai yra iškelta vėliava. Įlipant saliuojama vėliavai, o paskui denyje budinčiam jūreiviui arba kapitonui. Jei vėliava neiškelta – saliuojama tik vieną kartą. Užlipus į laivą saliuojama prie borto klausiant leidimo likti denyje. Išlipant iš laivo saliuojama budinčiam, prašant leidimo palikti laivą, o antrasis saliusas atiduodamas vėliavai išlipant.

22 straipsnis. Pareigūnų vėliavos

Pareigūnų vėliavos yra tos vėliavos, kurias oficialiai turi pareigūnai pagal savo rangą (Pvz.: Respublikos Prezidento, karinių pajėgų vado, Svečios šalies ambasadoriaus, LBS Prezidento, LBS klubo Komandoro vėliavos ir t.t.). Jos keliamos taip pat, kaip jachtos savininko vimpelas - po kairiuoju zalingu.

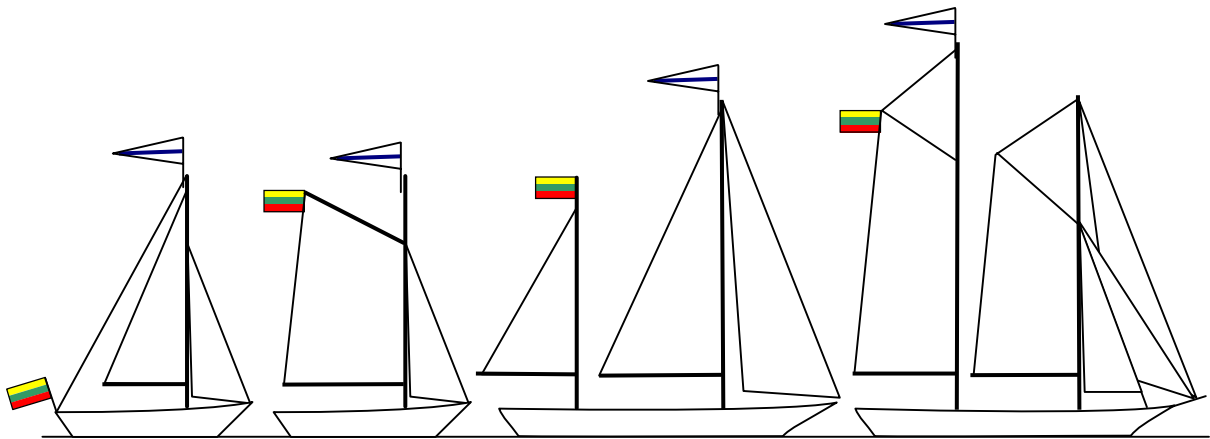
23 straipsnis. Priedai

„Vėliavų etiketas“ turi tris priedus, kurie yra neatsiejama šio dokumento dalis:

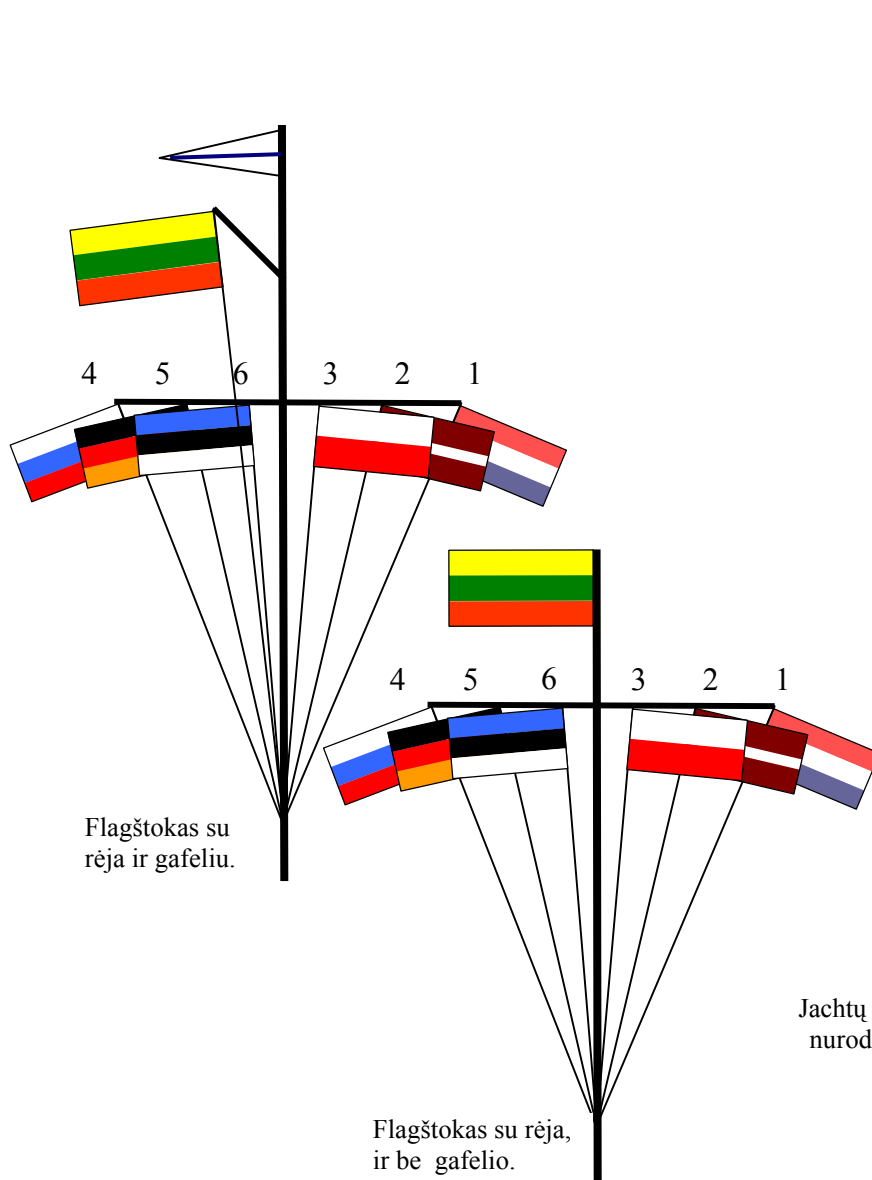
1. Priedas Nr.1. „Vėliavų etiketas“.
2. Priedas Nr.2. „Vimpelai“.
3. Priedas Nr.3. „Vėliavos ir Vimpelo tvirtinimas“.
4. Priedas Nr.4. „Kitų valstybių vėliavos po dešiniuoju zalingu“.
5. Priedas Nr.5. „Švediškoji didžioji girlianda“.
6. Priedas Nr.6. „Švediškoji mažoji girlianda“.

Artūras Dovydenas
LBS vice-prezidentas kreiseriniam buriavimui

¹¹ „Chapman Piloting & Seamanship“, 64th edition, Elbert S.Maloney, Hearst Books, NY, 2003, 856 psl,

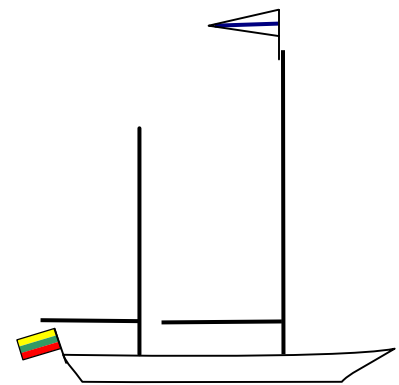
Priedas Nr.1.**Vėliavų etiketas****Paveikslukas Nr.1.**

Valstybinės vėliavos ir vimpelo iškėlimas jachtai plaukiant su burėmis.

Flagštokas su rėja ir gafeliu.

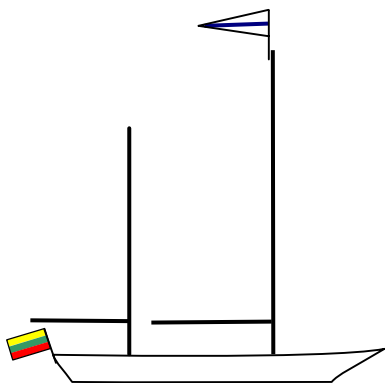
Flagštokas su rėja,
ir be gafelio.

Paveikslukas Nr.2.

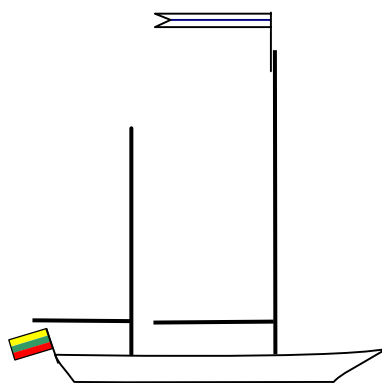
Valstybinės vėliavos ir vimpelo iškėlimas jachtai stovint uoste, nuleidus inkarą, ar plaukiant su varikliu.

Paveikslukas Nr.3.

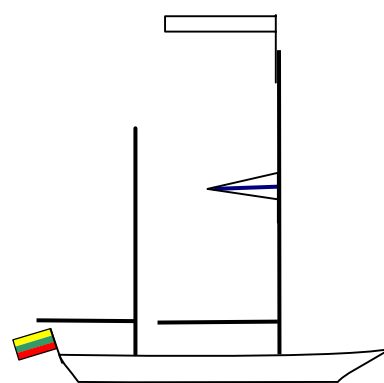
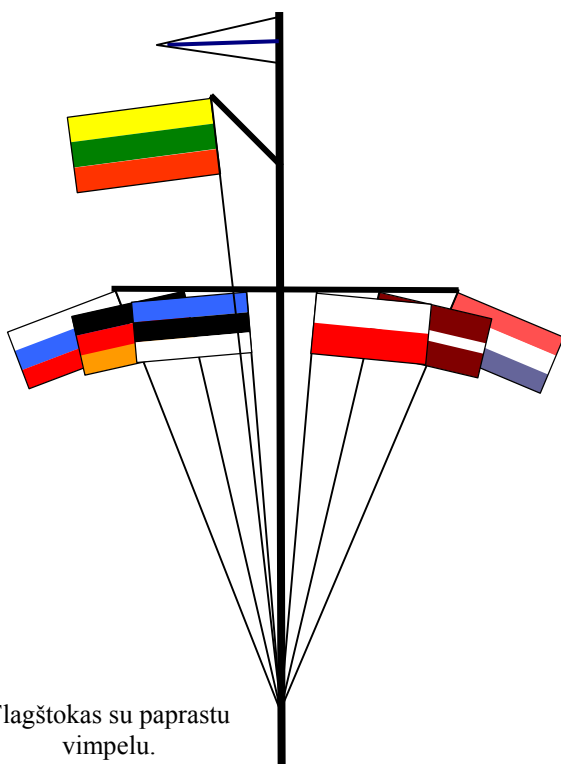
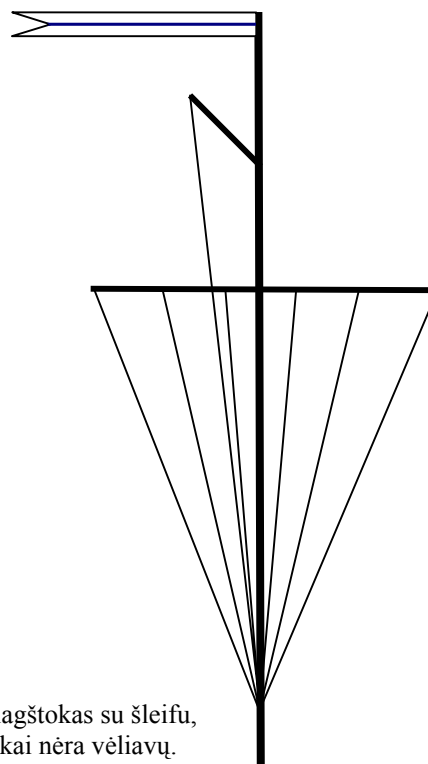
Jachtų uosto ar Klubo flagštokas. Skaičiais nurodytas vėliavų kėlimo eiliškumas.

Priedas Nr.2.**Vimpelai**

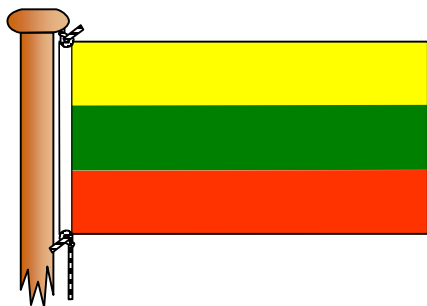
LBS vimpelas.

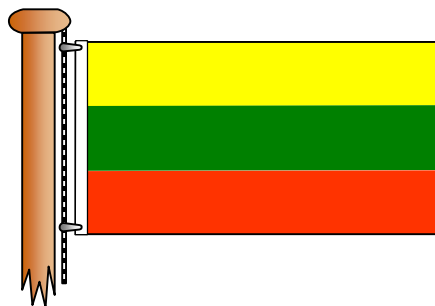
Ilgas LBS vimpelas, arba šleifas.

Tėviškės vimpelas viršuje,
LBS vimpelas prie kairiojo
zalingo.Flagštokas su paprastu
vimpelu.Flagštokas su šleifu,
kai nėra vėliavų.

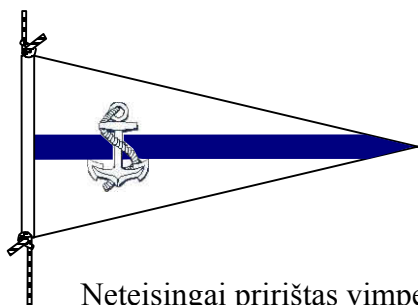
Vėliavos ir Vimpelo tvirtinimas

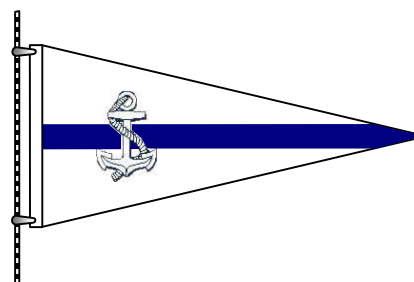
Neteisingai prižišta vėliava.

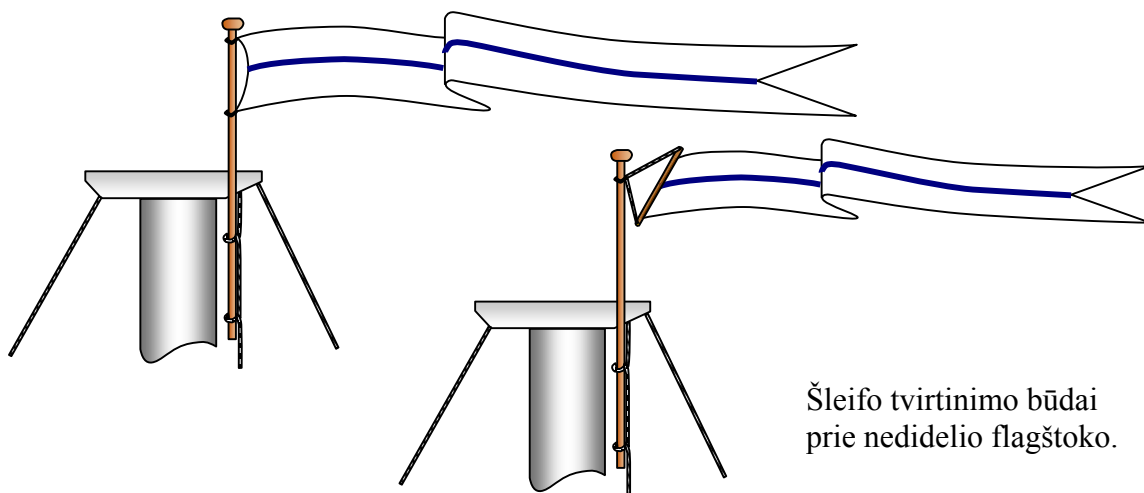
Teisingai prižišta vėliava.

Neteisingai prižištas vimpelas.

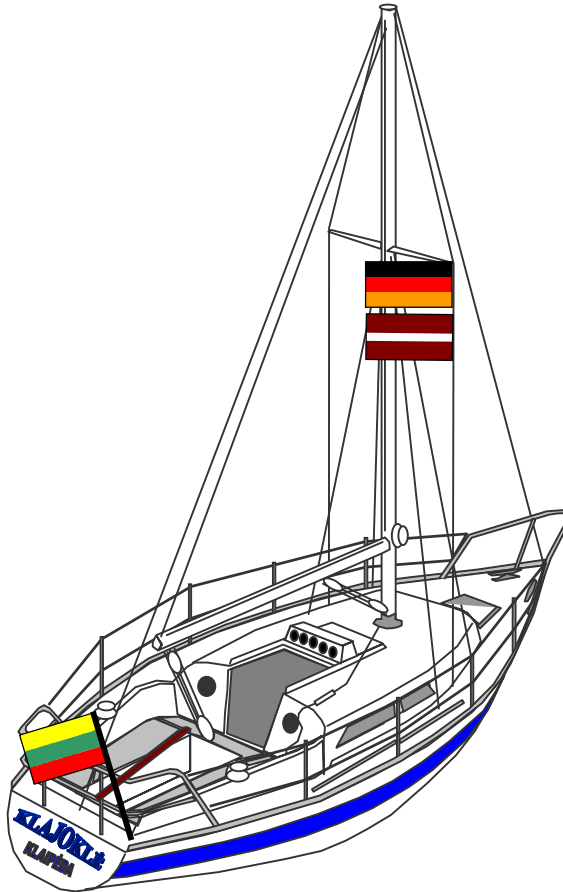
Teisingai prižištas vimpelas.

Šleifo tvirtinimo būdai
prie nedidelio flagštoko.

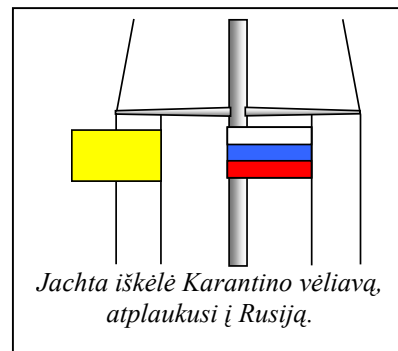
Priedas Nr.4.**Kitų valstybių vėliavos po dešiniuoju zalingu**

Jachtai grįžtant į gimtąjį uostą

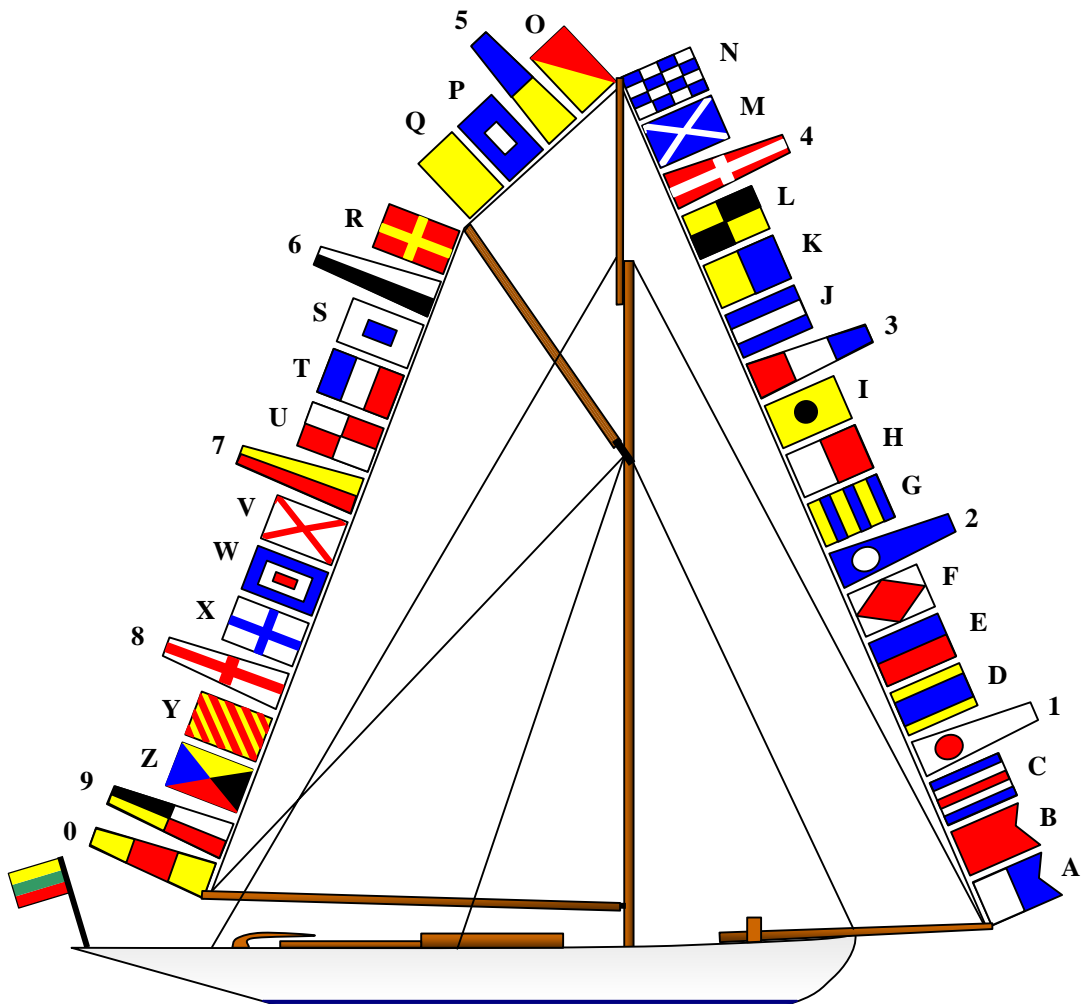
Po dešiniuoju zalingu iškeliamos pagal eilę nuo apačios į viršų visos aplankytų šalių valstybinės vėliavėlės.

Ši jachta pradžioje buvo nuplaukusi į Latviją, o paskui į Vokietiją, iš kurios dabar sugrįžta.

*Jachta iškėlė Karantino vėliavą,
atplaukusi į Rusiją.*

LBS Didžioji Tarptautinio signalinio sąvado vėliavų Girlianda (švediškas variantas)

LBS Mažoji Tarptautinio signalinio sąvado vėliavų Girlianda (švediškas variantas)

